

A 5195

The image shows a close-up of a book cover or endpaper. The paper has a marbled pattern with irregular, vein-like shapes in shades of green, yellow, and brown. The overall appearance is aged and textured. The text 'A 5195' is printed in the top left corner.

GUSTAVSUITS TUULEMAA

A. Fria

Johannes Semper.

1913.

TUULEMAA

GUSTAV SUITS

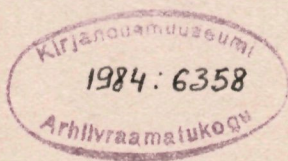
TUULEMAA

LUULETUSED 1905—1912

NOOR-EESTI VÄLJAANNE

1913

HELSINGIN UUSI KIRJAPAINO-OSAKEYHTIÖ 1913

N.

T.

TUULEHAUD.

**Ma laulan muutunud laulu
vaatepiiri varjutuste all.
Ma laulan muutlikku laulu
aja tuulte, ummingute all.
Mõnda ringi käind aastate kerilaud.
Jäänud helkide, kajade tuulehaud.**

Mu paremat laulu ära küsi:
rütmust, kuju saanud pole see.
Mu kaunimat tuuleteedelt küsi:
äraaurand, möödalennand see.
Mõnest kõlanud puhangust helipill.
Harvast seemnest mu Tuulemaal tõusnud lill.

Kas kaitsmata olnud see liialt
lagendikul, tuulerahva raal?
Kas veetlend mind uitmine liialt
kõigi tuulte vabariigi raal?
Ei ma tea, kastan lille, näen raatmaa paed.
Ümber hoidmata päevade surnuaed.

I

TUULEMAA: I.

Ju roobitsenud Pärtlipäeva rajud
puud esimestest koltund lehtedest;
maast käinud üle rängad, külmad sajud.

Nüüd raskest terast kaugel' lendab lest,
kus aasta lõikust juba tuulatakse;
tuul puhub läbi rehealustest.

Nüüd uudsevilja veskil jahvatakse,
näe, pilvemüüri vastu kerkib tiib;
ja uusi ahtmeid parsil' ahetakse.

Käes sügisene pööripäev. See viib
mu mõtte väljadelt, mis maameest kiitvad.
Kui lahja on su oma põllu riib!

Siin põhikirde hiilid noorust niitvad,
ei pärjaks ole iial valminud
su pööripäevad, päikest, tormi liitvad.

Kui vähe oled salmiks palminud!

TUULEMAA: II.

Maa tuuline mull' harida on antud,
ei teinud seda luule viinamäeks;
mu vaimustused liivasse on kantud.

Kes Alpisid kesk soosid enam näeks,
kesk lausku varjamata lagendikka?
Neid noorena kord nägin. Valjuks väeks

rist-tuuled olnud: ilmu imelikka
nad loonud, kuid siis heitlikud need jõud
ka raband meelega ootus-lootusrikka.

**Kus käinud alles kevadised kõud,
kylv uudsemullast töötand ohtrat lõikust,
sää! sügisviru lõõnud noored tõud.**

**Ma olen kuulnud Wolbri tuulte hõikust
ja poris näinud vabaduse vaod;
ma olen tunnud võimetuse võikust.**

Mu ohvrisuitsu maha vaotand saod.

LAUL EESTIST.

Õudne kui needmine ajalugu,
maha tallatud jõetu sugu,
Kõverad, küürakad vaevakased
juurtega, juurteta mädasoo mülkas.
See on Eesti.

Kes küll kuivatab korra neid soosid?
Noorelt ju närtsivad põskede roosid,
roostetab tegude haljas teras.
Rängalt rabavad hallaöö pliitsad.
Oleme Eestis.

Kes küll heledalt naerda siin suudaks?
See, kes mured kõik rõõmuks muudaks.
Koorma all kummarkil õhkab elu
veel aga Hädaoru küla kohal.

Eesti elu.

Hundipajud, pedajapalud ...
Teistviisi mühavad tammesalud,
teisiti viinapuulehestikus
lõuna taeva all kostavad laulud.

Eestis sajab

hääletult roosteudude märga.
Ei siin haljast loorberipärga
vajuta keegi lauliku päha.
Saatustest troostitam sündida
laulikuks Eestis.

Laulame tundes, et varakult kaome,
süü neetud soo sisse vaome.
Millest aga unistame, surmalapsed?
Paremast teistele elupäevast.

Eesti päevast.

SÜGISEPÄEV.

Vaata: see on sügispäike.
Madal päike! Kõrgeid käike
kevadel küll taevas astus.
Vaibumas nüüd särav vastus.
Sääl, kus haljaid pärgi tehti,
koltund lehti, langend lehti
kuldab põiki-kiirte läike.

Vaata: see on sügispäike!

Sügis, sügis, vaikne, valju,
rinnas hääli helab palju.
Kumisevad Toone kellad
hirmsad, armsad, õudsed, hellad.
Üle laane, üle luha
kostab mere, mere uha
vastu halli ranna kalju.

Sügis, sügis, vaikne valju!

Kuldsed tõed on elupuudes,
viljad küpsnud sügiskuudes.
Kehast viirg käis läbi vilu,
kohutav on sügis-ilu.
Ruttu tõtsid, ruttu rauged,
need on saladused kauged.
Ah, nüüd tunnen lihas, luudes:

Kuldsed tõed on elupuudes!

MAIKELLUKESED.

**Mu tuba on küllastatud lõhnadega
maikellukestest tillukestest.**

**Mu süda on troostide kõhnadega
tulnud närtsimistest sügisestest.**

**Ah, viimne mu esimestest armastustest,
mu igatsustest varisenud!
Mind meeles pea! lõhnast meeltkiusa vast sest
oleks vastu nagu värisenud.**

Kuid liiga naivne nende lillede leid
on põletatud päevade pajast.
Ei avatle enam mind Kevadeneid
ega kellukesed musude ajast.

On hüüdnud mind teistsuguste kellade suu,
kõi järel! kutsund Vabaduse jumal.
Torm keerutand pilvesid ümber mu kuu,
lahtund rohelise kevade humal.

PAINAJA.

Päevast veel valutab pää.
Uneks ka öö pole hää
 kodumaal siin.
Röövitud nooruse usk.
Südames imelik tusk,
 painaja piin.

Hallide päevade töö
sulgumas sügise öö
 nöiutud ring.
Pimedas vangis on maa,
painajast vabaks ei saa
 uneski hing.

Pimedas vangis on maa,
lagendik, kuuvalgeta.

„Aidake mind!”

oleks kui kellegi häält
tuules seletand säält.

„Aidake mind!”

Tundub, kui tõstaks säääl käe
tapmiseks, mida ei näe,

põrgulik vaim.

Tundub, kui hüüaks mu vend.

Aga ei anda saa end

appi mu aim.

NEBULOSA.

**Kui tume sõnimine täitis rinna,
oktoober sadu alla valgutas.
Meid kannatuste vaprus hulgutab
alleedel tuttavatel siia-sinna.**

**Ju hämarasse öhtu mähkis linna
ja eemal mõni latern vilgutab.
Meid kannatuste vaprus hulgutab
alleedel tuttavatel siia-sinna.**

Kuid kadund paradiisi pääsmata
arm pelgus imet ootes asjata
öö kaugustesse kurbadesse pakku.

Ja unenägudeta tutval teel
üksteise kõrval kõndisime veel
ja rändasime jalad ainult rakku.

SÜGISELAUL.

Hall on taevas ja must on maa.
Sajab ja sajab lõpmata.

Udusse upuvad sihid kõik eel,
haige on süda ja väsinud meel.

Ah, kui nii palju, nii palju ei sajaks,
tuul selle udu kord laiale ajaks!

Ilm aga sumestab hääletu.
Sügisepäev jõuab õhtule ju.

Kuhu küll lõpeb rändaja tee?
Õö tuleb, pime ja pilkane.

Ah, kui nüüd taevatähtigi oleks,
kui veel see öögi nii otsatu poleks!

ELAGU ELU!

Miks enne sügist ju koltuvad lehed,
küpsmata variseb vili meil maha?
Miks meil ju roiduvad nooredki mehed,
laulikud öhkavad tähtede taha?

Umb-udu ammune õhu sees ujub,
päevade paine nii raskeks teeb sammu.
Vanadus hämbliku-võrkusid kujub,
soonte seest imeb see elu ja rammu.

Vanne on vanadus, keskmiste noorus,
roostena sööb see, ei maruna murra.
Tule ja tuksata, nooruse noorus,
vaimustus elada, vaprus ka surra.

Tuksata, noorus, kui maru, kui äike,
piitsana sähvata vanade üle.
Tule ja tõuse kui pilvedest päike,
loomise röömuga sütita süle!

Elagu elu, mis põletab rinda,
sulatab, seletab võimete kulda.
Elagu elu, mil võitluseks hinda,
kevade külvideks kütise mulda!

VANAD NOORED.

Me istusime sagedasti üheskoos,
kui noored olime, jumalatehämarias.
Me tulime vihmavoogudes.
Me läksime tuulehoogudes,
säravas udus täis päikesesüsteemid —

me otsijad, trotsijad katusekambritest,
kui olime noored.

Meil oli siis tuld küllalt, tuult küllalt
meil, katusekambritest tulijatel,
meil, elu urangutesse minejatel:
aateid, vaateid, ihasid, vihasid,
käärimisi, vaidlemisi, nägemisi, tegemisi
nende ärevate päevade sumeduses,
öhtute kumeduses —

ja suurtest sõnadest, suurtest sõnadest
ei olnud iial puudust.

II

VARANE LUMI.

Näe, äkki üllatanud lumetormi keerud
on valge tuisu sisse sulgund välja veerud.
Tuisk jäätab aias puud ja põõsast hilis-haljast,
hiil peksab hiili järel hõbepaplit paljast
ja viimseid lillekesi, kaua rabituid,
levkoisid, astrid mässib, matab abituid.
Märg räitsakate lobjak aknaruutu piirab,
mets eemal läbi tuisu tumehallilt viirab —

ja iga rohelist tuisk halvab, salvab lehte,
kõik safran-kollase ja purpurliku ehte
ta okstel tuhmistab ja maha virutab,
lund, karmi koormat, kõige üle sirutab.
Ja kuna tormavat silm väljas tuisku uurib
ja haledus meelt kõige halja pärast puurib,
noor naine, sama tunde aetud, aeda rühib,
kus lumi, kurt ja külm, ta lillepeenart pühib.
Näen, kuis ta lödisevat astrit taotab,
näen, kuidas lumi teda ennast saotab.

MEIE AJA MUINASJUTT.

Astusime läbi lume,
pilves oli taevas tume.

Mis sääl vastu paistvad ööst?
Need on kodu metsasalud,
metsa taga tutvad talud,
magus uni päeva tööst.

Hingas korra tuulehoog.
Kuulge, mis see öö seest kaikus?
Üles kohkus talve vaikus,
rinnas kerkis hämar voog.

Kelle õhked, kelle nutt?
Mitmekordne hädakaja
kostab üle koduraja.
See on tume muinasjutt.

Süda äkki jahmatas,
luust ja lihast läbi löikas:
keegi musta öö seest hõikas,
keegi naerma pahvatas.

Ära kaua kuula, mees!
See on hädaohtlik lugu.
Oled ise seda sugu,
see on kodu meie ees.

Astusime läbi lume,
pilves oli taevas tume.

JUMALAD JA RUMALAD.

Kõrgel sääl asuvad suremata jumalad.
Madalal sumavad surelikud rumalad.

Ei näe siin päevalgi otsa ega algust.
Neilt aga öösitigi vilksub veel valgust.

Tuhanded, tuhanded aknad sääl valged!
Ülesse vahivad viletsate palged.

Laulikud õhkavad. Vanad naised nutavad.
Tumedalt seisvad mu sõbrad ja tuttavad.

TALVINE HOMMIK.

Veel virgudeski raputasin tusa lõõga.
Nüüd pääsnud une vaenuliku odadest
pää kohal tõelikkuse aiman mõõga.
Kui pelgupaika otsin metsakodadest.

Ma kütkestatud päevi, öösid lohistanud
nii avatlevaks tunnen puude valged paod.
Kui poleks tuuled, sajud iial kohistanud
siin vaiksed seisvad okste härmatanud haod.

Näe, üle öö kõik udud hõbedaks on tahkund
ja ehtes helkivas kui õnnes tardub kask.
On hääletuks jäänd võsa, linnulaulud lahkund,
kuid veretades lõõmab idataeva vask.

Kiirt kiire järel saates kaugeist ladvust hargub
ka päike viimaks, lume läigil pimestav.
Teerada krigisevat käies mõte kargub,
silm rajendikul peatab valgust imestav.

Mull' meeldib kuulatada külma lahastusi,
kui eemal, ligidal aeg-ajalt praksatab
puu, kivi mõni. Keeletuid kui ahastusi
hing tundes ergult nagu kaasa plaksatab.

Nii kaugenevad nagu pettumuste kahjud,
on nagu hukatuski langetaks ju oa.
Ja koju teel mul näib kui saadaksivad ahjud
nii luulelikult õhku halli suitsujoa.

VALGE KÄSI.

Vastu aknat tuiskab lund:
ei saa und, ei saa und!
Olen naisi vist näinud vähe:
meelest üks valge käsi ei lähe!

Nagu marmor, meistritöö:
vilgub ja välgub läbi öö!
Tuksub süda ja kuumab palge:
küünarnukini paljas, valge!

Ah, üks mõte südant sööb:
kelle ümber see käsi lööb?
Kelle kaisus ta praegu magab,
kellega armu ja kirge jagab?

Käänlen, ei saa uinuda,
nõnda üksinda olen ma.
Nõnda palju mul tuiskab põues,
kõle on toas ja vingub õues.

Mis küll ihkab, õhkab rind?
Valge käsi et vaigistaks mind.
Tuleks ja kallistaks salakesi,
huultele langeks müsude mesi!

Vaiba sisse mässin end,
vaiki, vallatu mõttelend!
Homme on tõsiseid ettevõtteid,
mõeldakse jällegi talvemõtteid.

IHITAJA.

Kevade ja noorus,
armastus ja voores —
ha-ha-ha!

Olen mõtte tambiks,
tule köögilambiks —
ha-ha-ha!

Karskusest löön trummi,
ise rüüpan rummi —
ha-ha-ha!

Puhas kunst ja inimesesugu,
ülekohus ja ajalugu —
ha-ha-ha!

Tühi töö ja võitlus,
sõgeduse sõitlus —
vanitas vanitatum!

Võidab siiski rumal
pärasoolika jumal —
sanitas sanitatum!

Nõnda kuulsin ihitajat,
kuskil meelte sihitajat —
kuulsid sa?

TUULEMAA: III.

Maa-ala eluks ahtakeseks muutub
ja tagaaetud, sõtkutud mu au.
Mu silma kannatuste rada puutub.

Ja pisar, klaasitanud, üle lau
kui tuleleilis jäises palge uurdub,
teed teist, kristallist, tunnistab mu sau.

Maa kitsaks jääb, kuid ümber taevas suurdub,
nii üksilduses läheb vaimu tee.
Hing üli-maise armastuses juurdub.

Ei olnud loodud ennast müüma see,
maa võitmiseks end laskma lingutada,
või sütitama kodu vaikse lee.

Ei siis ka käsi tule ringutada,
kui katkeb eluks viimne hädasild.
Jäänd järel Tuulemaale pingutada,

jäänd talvetaeva puhte, kiirtepild.

TUULEMAA: IV.

Ju tunnen õrenevat maiset rõhku,
ju tallan mõttes kõrge kõrbe jääd.
Ma tunnen avaruste tuuleõhku.

Mul seltsiks vaimud julged, pärjapääd,
ja troostiks helgid kaugest laotusest,
ma aiman surnud ema pilku hääd,

ma osatuks jäänd maade jaotusest.
Nii kahvatab mu taga kodu kund,
meel kerkib kaotuste vaotusest.

Ei küündi sinna vihkamiste sund,
kus nukrus kiirtesäras puhtas hangub,
täht külmast avarusest paistab lund.

Näen, kuidas otsatuse öödes vangub
maa, inimene, elu petlik tund!
Vaim üksik vaatlemise leinas kangub

ja üle aja, ruumi tõstleb und.

ÜHELE LAPSELE.

Su hele naer mu tuppa äkki põikas,
su hele naer
mu raamatute nukrust läbi löikas
kui järve aer.

Kaks palmikut ja lohud kenad põskis,
kaks palmikut
ja silmad säravad (need ema möskis):
kaks salmikut.

Ja karg ja kihk su rõõmsais tantsujalus
ja karg ja kihk:
nüüd mängib tuulispääna terves talus
su elu ihk.

Aprilli urb, nii läbi elu püsi,
Aprilli urb,
laps lustiline, ära iial küsi,
miks olen kurb.

Las' tantsivad su kergemeelsed jalad,
las' tantsivad —
oh oleks lahti neil kõik mängu-alad
ja päiksemaad.

Kuid vägitöö on leina naerdes kanda,
kuid vägitöö
on vilistades käia Lethe randa,
kui langeb öö.

MIDAGI ISAMAALIKKU.

1.

Laululinnud ja talupoja-kultur.

**Kes meil sündind laulikuks,
selle kodu ungas, urgas
tihti kuskil tare nurgas.**

**Madis see saab aulikuks,
kui tall' puistab mõne pära.
Ajaleht teeb kiidukära.**

Kuid kord ärkab mõte halv:
miks meil kestab laulutalv?

Laulik külmand, kängund ära.

2.

Kodumaalik kevademeeleolu.

Põllukraavi vulin,
lõokeste tiri-liri.

Juurde: Martin Lipp'u mulin,
muistne Eesti vöökiri!

3.

Hingelised klassivahed.

Ühed lilledelt korjavad kärjemett.
Teistel tonnid täis on solgivett.

Ühed hinge põhjani sukeldavad tuukritena.
Teised hinge keerata püüavad muukritena.

III

KEVADE AIMDUS.

Ja kevad tuleb siiski,
ju aknal koputab.
Ju esimesi piiski
ta lahkelt loputab.

Kaks silma lambi-arga
sees tööle andunud.
Meel mõne kauge targa
tööst läbi kandunud.

Ja silmadelt kui kelmed
kord-korralt langend on.
Kui mere põhjast helmed:
Guyau, Henri Bergson.

Ja vana meister Goethe
viib ringist väikesest.
Veed sinised, te lööte,
jää sulab päikesest!

Kui tarretusest riivab
järsk kohin jälle verd.
Hing ankruid jälle hiivab
ja ihkab tuult ja merd.

Öö läbi vastu ruutu
vihm rõõmsalt robiseb.
Mis asjasse ei puutu
ta sekka lobiseb.

Ma usun une raugel:
mull' valmistatud vist
veel ligidal ja kaugel
mõnd saatust imelist!

RISTI-RÄSTI.

Ei läinud, kuhu kästi,
teed käinud risti-rästi:
kas halvasti või hästi,
kas vägev ma või nõrk?

End tuultel' olen annud,
neil' vastu olen pannud,
üht lippu olen kannud:
kas võidab see või kaob?

Kas kuulsid sa mu huiget,
kas aiasid mu tuiget,
kas märkasid mu muiget:
meist üle kummast kumb?

Lään üle kevad-oidu:
kas olen mees ma koidu?
kas sütitan ma loidu,
kas tuli ma või suits?

Nii keegi elus tõtleb,
teelahkmetel ta võtleb,
ja keegi temast mõtleb:
näokate, tõde kus?

MERESÖITJA LAUL.

Need on nüüd vististi viimased majakad:
hüvästi, hüvästi kodumaa rand!
Kisaga saatvad mind merele kajakad:
pole vist arveid veel lõpetand.

Oleks ka minulgi mõnigi õpetus
kimplejatel' kodus olnud anda veel.
Lõin aga käega: parem on lõpetus,
parem on purjetada mere teel.

Tühi siis nendega, las' nemad jännata,
korra ehk tagasi tulen veel ma.
Nüüd aga lust on mul sõita ja rännata,
luusida läbi kõik ilma ja maa.

Mis on need purjed, mis vastu mull' vilkusid,
küllap need meie poolt pärit vist ka?
Tõsi: säääl suguvennad püüavad silkusid,
Madis aga olgu nendega!

Edasi õõtsuvale, lõõtsuvale merele,
mul pole maksetav, mõõdetav hing.
Lahutust, jahutust noorele verele,
elagu mõõtmata silmaring!

MA VAATAN.

O bstfelder i j ä r e l e .

**Ma vaatan valge taeva pääle,
ma vaatan sinihallide pilvede pääle,
ma vaatan verise päikese pääle.**

**See on nõnda siis maailm.
See on nõnda siis maakera kodu.**

Üks vihmatilk!

Ma vaatan kõrgete majade pääle,
ma vaatan tuhandete akende pääle,
ma vaatan kaugel kirikutorni pääle.

See on nõnda siis maa.
See on nõnda siis inimeste kodu.

Sinihallid pilved tihenevad. Päike jääb peitu.

Ma vaatan toredate herrade pääle,
ma vaatan naerataivate daamide pääle,
ma vaatan norutavate hobuste pääle.

Kuidas sinihallid pilved saavad raskeks!

Ma vaatan, ma vaatan ...
Olen tulnud vist võõra kera pääle!
Siin on nii imelik.

RENDEZ-VOUS.

Toast tulijal ju kõrvu sööb
aprilli päeva rattakärin.
Naer, rahutuse uue värin
mull' uulitsatel vastu lööb.
Ju esplanadi pühitakse,
kus märkan tungi, süttimisi
ja võrkudega küttimisi,

kus päiksepaistel rühitakse
ja eideid, poisikesi vapraid
näen müüvat külma-ätseid apraid.
Ma üle Tähetorni mäe
lään teesid tõusvaid, künkalisi,
tuul tõukab pilvi rünkalisi
ja silmi ette pannes käe
näen lahti mere hõbeviiru,
näen kajakate julget tiiru.

Park. Mere lõhn. Pea tuttav seelik
teel helendab. Näen, riiet tuul
veab vallatades isemeelik
ja punane on neiu huul.
See kokkusaamine on varglik
ja neiu pilk ja mõte arglik
on võrgutand mind tõega.
Ma kõnelen kui õega,
kuid vaatan, vaatan salamahti:
on süda imelikult lahti
ja kevade on jälle noor.
Ja mööda sulavaid alleesid
ja mööda tuules viivaid teesid
mu kõrval lehvib siniloor,
ei tea, kas ainult ajaviiduks,
ei tea, kas õnne kestvaks liiduks.

OOTAMATUSED.

Õrn, häbelik su hing mu poole huljus —
kui teiselt rannalt suudlesin ma sind.
„Pead enam, enam armastama mind!”
sul arm ja hirm ja uhkus silmist suljus.

Kuid poolikkuse õud mu südant muljus,
ei jumalate urja maitnud rind.
Kurb üksildus nüüd oli huulte hind
ja meeltes kõlas kaduviku kuljus.

Sa surusid mu kätt siis sõnatult
ja läksid: paistsivad su kitsad pihad,
su siniloor maiõhtu kulla seest.

Sääl äkki nool, ei tea kust, trehvas meest
ja teine neidu: lõkendasid ihad
meil uuteks kallistusteks ootmatult.

INSPIRATSION.

See on nii imelik, nii imelik ja hää!

Kui laps su sülle heita, peita tahaks pää
ja ainult kuulata su hääle tasast, pehmet kõla,
kui laps, kes tahab jälle hääks ja vagaks saada.

Kuis nõnda soojaks süttis, ärdaks hellus rind!

Ma mõtlesin: kui vaikne hää! see otsiks, kutsuks
mind,
siis üle maa ja mere, läbi tormi, tuule kuuleks
ja äraeksind viimsest ilma äärest tõttaks, tuleks.

Kust kumab minu üle valgus, selgus see?

Ma vaatan üles kahe silma kiirtesse:
kaks kaugemeelset silma hellalt naeratades
paistab —
neist ei või pilku pöörda ma, neid iial unustada.

Neid silmi kinni suruda ei suuda surm.

Kui tühjaks lagedaks ka jääb mu elu-nurm
ja kustuvad üksteise järel minu luule tuled:
veel läbi kesköö säravad ses laulus sinu silmad.

FRIEDEBERT TUGLAS.

Ju kaua õhkas, lõhnas kodu kurus
arg närbuv lillekene üles leidmata
ja varisesid toome helbed asjata,
jalg valged õied põrmu sisse surus.
Ja taevas sinas, kõrge, sügav lõpmata —
ei hoolitud sest proosarahva turus.

Ah, tuikas armu valu hõõgamisi
täis igatsuse õnne noore rinna all
ja sumbus ilma laanes nuutsumisi
kesk pettumuste tühjust jõutul värinal.
Lõi noored meeletused karmilt elu hall,
ei hellatand neid keegi leinamisi.

Sääl tuli Tuglas. Sõjakevad õues.
Ta pasun, seltsimeeste ööpik, huilgas teel
ja vabaduse-neitsi tormis, kõues
(ei maine naine!) teda suudles teiste eel.
Kuid rõhus kaotus siis ja kahtlus põues
ja lillest, taevast, armust hellus tema meel.

Käid kaugel nüüd sa meie elu kärast,
tead üle lille, armu käivat jahendust,
meil' kingid igatsuste sinist mahendust.
Sa leinad loomata maailma pärast,
me joobume su kunsti kergest särast
ja ootame su taeva pilvelahendust.

VANEMUISE KANNEL.

Mis see sääl sätendab lootuste valgusest?
Märk see on loomise nädala algusest.
Heledalt helkimas üle Eesti
Vanemuise kannel.

Kas sa kord muiste oled vägevalt kajanud,
igatsust hingedes lõkkele ajanud?
Muinasjutt kaunis sest järele jäänud —
Vanemuise kannel.

Kas sa ka nüüd meie päevi võid pühendada,
südameid sütitada, südameid ühendada,
et sind kõik tunnevad, kuulevad,
Vanemuise kannel?

Midagi, midagi on meil küll liikumas,
metsades mühamas, lainetel kiikumas.
Kevad vist! Hõiska siis valjusti,
Vanemuise kannel.

Kui aga kuristikud üksteisest lahutavad,
vihade veed meie vahel ju vahutavad,
jääb siis see ükski veel ühiseks meile —
Vanemuise kannel?

IMPROMPTU.

Kesk suudluste äikese-sadusid,
kesk ihalduste hämardavaid padusid
need tunnid, need tunnid kadusid
kui öösised välgud pilvedest sähvates.

Ei mäleta muud kui kallistuste hoogu,
kui noore vere põhjani vapustatud voogu
ja käte vahel painduvat pilliroogu —
rõõm tuli kui väehulk lippudega.

MÄLESTUSEKS.

Kellele antud on paista kui päikene,
paistku siis päiksena üle maa.
Kellele kästud on lüüa kui äikene,
löögu see valjult ja armuta.

IV

ROOSIDE ELEGIA: I.

Käes käsi samu teesid ikka käinud
me aias oleme keskpäevil neil,
kus roosid valged hõõgel õitsma läinud
ja lõhnad raskeks keetnud päikseleil.

Ei kaunimalt me paindund oksi näinud
veel olnud õitsmisest neil aia teil.
Ei rääki me, ei meeli pöördä täinud
sest uimast, üksi aimatavast meil.

Nii helget õnne, magust valu läitis
tumm õite ärdus, südameid meil täitis
kui ohvri hõõgmine, kui palve uhk.

Kui esimesi õisi tuule puhk
siis varistas, ihk tundus imeline:
üksteise armus ärapillamine.

ROOSIDE ELEGIA: II.

Üks suvepäev läab looja jälle hele,
ei tõtta see, ei õnnes peata.
Ju langend helbeid aia radadele
kui ohvrid valgeid ilma veata.

Ei päike, tuul neid enam hellatele,
neist homme mälestust ei teata.
Muud päevad minnes nõnda helevele
ei rõõmu, leina rinnas reata.

Maa põgenevaid unistusl kannud,
arm ühes aia lilledega annud
ka oma aprad lohnad tuulesse.

„Kas sulguda võib seda luulesse?“
sa küsisid mult õhtu kuldsel kumal
kui ihalduste nərbiv-magus humal.

VALGE KUU.

Verlaine'i järele.

On üle metsa
nüüd valge kuu
ja okstes sosin
käib otsatu
lehtede varjus.

Mu armas, ainus!

Kui sügav peegel
on tiik täis vett,
kus paistab paju
must silhuett,
tuuluke nutab.

Nüüd unistagem!

On nii kui valguks
suurt vaigistust
ja õrnust alla
kõrgustest, kust
siravad tähed.

Oh õndsad tunnid!

KERKO-KELL.

Nii vaikse kodokülä talo,
kui undse Wooremäe pääl.
Teed kabelihe üle palo
lää lõunevahel lämmäl säääl.

Oh kuule: kerkokellä lüvväs,
see lööjä om so oma lell!
Heng niikui taiva poole püvväs,
nii rasselt kaibap, ikep kell.

Om asja ilman imelise
teed toda kävven mõtli ma:
sää! saatva kooljat peijelise,
siin jooskva latse lustiga!

Om asja ilman imelise
nii jäi ma veelgi mõtlema:
sää! hauda kandva inemise,
siin, mõteteten, veel astu ma!

Kõrd, talvel, kerkokellä löödi
ja lööjä olli oma lell.
Mo emä aus sis joodi, söödi —
see mäletüs om mulle hell.

Ma tulli, kui so vaene korjus
jo külmän lautsin magasi.
Maa pääl kui lõpnu oll' so orjus,
so emäs võitsi tagasi.

Es kaiba enämb huule hätä
ja kadonu so tõbe lõhn.
Nii rahulik ja uhke nätä
so nägo olli kirstun kõhn.

Oh kuule: kerkokellä lüvväs,
see lööjä om so oma lell!
Heng niikui taiva poole püvväs,
nii rasselt kaibap, ikep kell.

So käre oma ohtjit kaknu
ja sälgä tõstnu toobripuud.
So kässi lehmä, peni laknu,
so oma poig es anna suud.

Poig harva üle kodo läve
so manu jõudse kooli teelt.
Sis tuuli, pilvi perän käve,
es kuule emä lihtsat meelt.

Kui imelik: om armastanu
nii kavva, kavva emä arm.
Kui valulik: veäp havva manu
liig hilda elo saatus karm!

Kõrd, talvel, kerkokellä löödi
ja lööjä olli oma lell.
Mo emä aus sis joodi, söödi —
see mäletüs om mulle hell.

So havva päitsin orjavitsa
nüüt kate puu all häitsevä.
So poja tee om ollu kitsa,
vast laja küll na näitsevä.

Kas kõrd ka kerkokellä lüvväs? —
ei löö vist enämb oma lell!
Kas kõrd mo aus ka juvvas, süvväs? —
oh kerkokell, oh kerkokell!

SAAREMAA RANNAL: I.

Rändaja rahutu, tüdinult tulnud, peata
ja puhka
ääres vaigistavalt soliseva
ranniku vee.
Venuse vaevadest vabana, puutmata
Amori nooltest
tunne, kuis edela-tuul rahu
lehvitab sull'.

Õnnetus õnneks saab udates
rihvaga kaetud rannal.
Peegliks merele meel suvele
tänulik veel.

SAAREMAA RANNAL: II.

Ei kalju seinale kirjutada ma oma mälestust
mõtlegi.

Nüüd ranna liivasse oma jälje ma astun,
mujal' ei tõtlegi.

Ei tulesambana juhatama ma Tõotud maale ka
olnud mees.

Nüüd jälgin, mähitud mühasse, ranna viiru
keerlevat oma ees.

Ei vii see kuhugi välja vistist. Ehk Hundva-
ninala jõuan ma.
Oh tulge, tuuled, ja laulge, lained! Teid olen
tervitand lauldes ka.

Käin paljajalu, aeg-ajalt tunnen nii laine
löökide riivamist.
Hallrohelise vee veerul lahes näen laeva
ankrute hiivamist.

SOOLAUGASTEL.

Täis laukaid sügavaid on soode süli.
Kas on neis roostevesi, nii tume, keeletu
või vaatab maa alt valu, nii mustav, meeletu?

Täis laukaid sügavaid on soode süli.

Veest tõusvad mullid üles hõbedased.
Oh igatsused, salajad soovid soode sees,
oh unenäod, mis korraga kaovad tühjuses!

Veest tõusvad mullid üles hõbedased!

On kängus, maani längus maarjakased.
Sookamar petlik kõikumask käija jalge all,
kus maetud umbe sumbunud voolud sügaval.

On kängus, maani längus maarjakased.

Musttuhat sääski surub soode üle.
Neid langeb näkku, suhu, neid imeb veresse,
neid tungib tahtmisesse, neid poeb südame.

Musttuhat sääski surub soode üle.

VÄRISEVATE HAABADE ALL.

**Ma kõnnin värisevate haabade all,
ma kõnnin ja mõtlen, vaikne ekstasist.
väsind lugemast kuulsaid unistusi.**

**Päikest kaugete metsapalangute vinasse vajuvad
saagapunaselts
näen vaesete palavikuliste silmadega.
Järel puhangud vakatavast õhtu tuulest
haabade ladvus.**

Üle niidetud luha hilised puhangud Tuulemaalt
aeg-ajalt haabade latvu veel libistavad.
Üle niidetud luha õhtu roidumises heinalised
koju lähevad rippuvate kaskede keskel.

Hing apras kehas, puudutatud Tuulemaa kau-
gustest,
omataolisele olevusele end tahaks teatada.
Olge tervitatud, haavad, mu vennad, mu õed!

Ma kõnnin värisevate haabade all
tumm, tõsine, maapaolase sammudega.

Mind võtke oma värisemisesse, haavad!

LIGINEV PIKNE.

Kõrvetab päike.

**Raske ja palav on õhk
lõhnade magususes.**

**Tundub kui rõhk
helgetavas vagususes.**

Haudub äike.

Pilvi tumesiniseid lõunapool
pikkamisi üles ajab.

Kõue kauge hää
kumedalt kusagil kajab.

Tulevirav nool
Kabelipalu pääl

välgatab.

Pimedaks tõmbavat kaugusi säraseid
näen ju sinetava pilve varju all.
Kõmin kui sõjahobuse tammumine üleval.
On nagu asju salapäraseid

teatataks pikse ligineval mürinal.

Helgetav päike end pilvesse peidab.

Ikka eredamalt välku heidab.
Kärgatuste kurjakuulutav järskus
aknaruutusid täristab.

Põua pika, lämmatava ummuse käristab,
latvasid längutab, lehtesid väristab
tuulispääna tulevate puhangute värskus.

ÔHTU ÜLE NIIDU.

Mõnd kastetud keskpäeva lõõsasse
ma märganud võitluse piiki.
Nüüd tõusvat näen ehase rõõsasse,
kes valitud valguse riiki.

Kui sosin käib pühalik üle maa,
nad tõusevad tähtede poole.
Ja igavest' jäävad nad elama
sää!, teiselpool vaeva ja hoole.

All, pimedas, igavest' hukuvad
kõik suured ja väikesed laimud.
All, unustud, igavest' kukuvad
kaasaeglaste kimplenud vaimud.

Nii aimdus näeb valguse väravad,
näeb kurjade nõiduste vaalud.
Kesksuve öö selguses säravad
poolvarjatud tähtede kaalud.

SISU.

Tuulehaud	7
-----------------	---

I.

Tuulemaa: I	11
Tuulemaa: II	13
Laul Eestist	15
Sügisepäev	17
Maikellukesed	19
Painaja	21
Nebulosa	23
Sügiselaul	25
Elagu elu	27
Vanad noored	29

II.

Varane lumi	33
Meie aja muinasjutt	35
Jumalad ja rumalad	37
Talvine hommik	39
Valge käsi	41
Ihitaja	43

Tuulemaa: III	45
Tuulemaa: IV	47
Ühele lapsele	49
Midagi isamaalikku	51

III.

Kevade aimdus	55
Risti-rästi	57
Meresõitja laul	59
Ma vaatan. Obstfelderi järele.....	61
Rendez-vous	63
Ootamatused	65
Inspiratsioon	67
Friedebert Tuglas	69
Vanemuise kannel	71
Impromptu	73
Mälestuseks	74

IV.

Rooside elegia: I	77
Rooside elegia: II	79
Valge kuu. Verlaine'i järele.....	81
Kerko-kell	83
Saaremaa rannal: I	87
Saaremaa rannal: II	89
Soolaugastel	91
Värisevate haabade all	93
Liginev pikne	95
Õhtu üle niidu	97

